

Plats och tid

Oskarshamn, Kristdalarummet och via Teams 2024-05-22 kl 9:00-11:40

Beslutande i sammanträdeslokalen

Andreas Erlandsson (S), ordförande
Sven Gunnar Persson (KD), vice ordförande
Catrin Alfredsson (S)
Ann-Charlotte Pernius (M)
Leif Axelsson (SD)

Beslutande på distans

Marcus Fridlund (S), närvarande till och med § 5

Meddelat förhinder

Lucas Lodge (M)
Akko Karlsson (MP)

Ej närvarande

Ilko Corkovic (S)

Övriga deltagare

Richard Johansson OKG, Mathias Karlsson SKB, Anders Verneholt SSM, Andreas Hagström och Maria Tholén Barmark Länsstyrelsen Kalmar län samt sekreterarna Lars Blomberg (avgående) och Niclas Lundström (pågående)

Paragrafer

§§ 1 - 9

Justering plats och tid

Digital signering vid den tid som anges i den digitala signaturen på protokollets sista sida.

Andreas Erlandsson (S)
Ordförande

Niclas Lundström
Sekreterare

Anslag

Det justerade protokollet offentliggörs genom detta anslag.

Beslutsinstans: Lokala säkerhetsnämnden vid Oskarshamns kärnkraftverk

Sammanträdesdatum: 2024-05-22

Anslaget sätts upp: 2024-06-12

Anslaget tas ned: 2024-07-04

Förvaringsplats för protokollet: KS-kansli, digitalt

Underskrift _____
Niclas Lundström

Utdragsbestyrkande _____

Innehållsförteckning

- § 1 Information från OKG AB
- § 2 Information från SKB AB
- § 3 Information från SSM
- § 4 Information från Länsstyrelsen Kalmar län
- § 5 Föregående protokoll
- § 6 Expertgrupp ny kärnkraft
- § 7 Statskontorets översyn av nämndsmyndigheter
- § 8 Information om kommande möten och konferenser
- § 9 Övriga frågor

§ 1

Information från OKG AB

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

Avveckling O1 och O2

Richard Johansson informerar om statusen för OKGs arbete med nedmontering av de två reaktorerne O1 och O2. Planen är att OKGs två reaktorer ska vara tömda på aktiva komponenter till den 31 december 2028. För närvarande har cirka 60 % av de aktiva komponenterna nedmonterats och arbetet går enligt plan. Reaktortanken på O2 är helt tömd och arbetet pågår med att montera ned O1s reaktortank. När väl detta arbete är genomfört kommer strålningen minska drastiskt vilket innebär att blir enklare att arbeta.

Vid mötet visar Richard bilder på O2s tömda reaktortank, det pågående arbetet med reaktortanken på O1, hur packning av material sker samt hur en specialgjord robot kapar O1s reaktortank. Då delar av nedmonteringen sker på höga höjder innebär det mycket ställningsbyggande. Materialet som monteras ned klassas och segmenteras i så kallade kokiller. Kokillerna mellanlagras därefter under några år i BFA, vilket är berglager på OKG, för att därefter slutförvaras på SFR i Östhammar.

Tidigare i våras besökte SSM avvecklingsarbetet på OKG. Rapporten från besöket har ej kommit men muntligen fick OKG beskedet att det inte var några avvikelser.

Revision 2024

Ann-Charlotte Pernius informerar utifrån sin roll som O3s revisionsledare 2024 hur årets revision har fortlöpt. En revision på ett kärnkraftverk syftar till att byta bränsle samt genomföra provningar och inspektioner, göra ombyggnader, underhåll och åtgärda fel som inte går att utföra vid drift.

Årets revision var en så kallad medellång revision som planerades pågå i 25 dygn. Vanligtvis varvas revisionerna så att de ligger vart tredje år med respektive en kort, en medellång och en lång revision. Nästa år planeras för en kort revision på O3.

Revisionen påbörjades den 6:e april och var åter på nät den 8:e maj vilket var sex dygn och tre timmar efter plan. Förseningen berodde främst på ett ventiljobb i reaktorsystemet som orsakade en försening på 90 timmar. Vidare blev det ett automatiskt stopp av anläggningen som hände vid ett prov innan fasning (försening på 45 timmar) och reaktorn stoppades manuellt för åtgärd av en lägesvisning (försening på 62 timmar). 1700 arbetsordrar hanterades under revisionen och 600 entreprenörer från 100 olika företag deltog.

Under revisionen förekom det nio tillbud och en olycka. Olyckan i sig kunde likväl hänt under pågående drift och var ett skärsår i armen hos en medarbetare vilket medförde en sjukskrivning på en dryg vecka. Vidare är OKGs uppfattning att det var en god rapporteringskultur under den gångna revisionen. 500 rapporterade observationer kom in i avvikelssystemet, av dessa var 140 riskobservationer. Observationerna var annars både av positiv och negativ karaktär. Stor andel av de inrapporterade observationerna skedde via OKG-appen. Under revisionen inträffade det även 12 strålskyddshändelser, ingen bedömdes som allvarlig.

Sammanträdesdatum
2024-05-22

OKG tar med sig många positiva erfarenheter från årets revision, bland annat:

- Ett gott beteende i anläggningen, korrekt personlig skyddsutrustning. "ABS för alla" har förhoppningsvis bidragit.
- FME, föredömliga avspärningar, verktyg i lådor, nära 100% användande av huvar och skyltning.
- Engagemang, ägarskap, vilja, säkerhetstänk och samarbete!
- Skyddsronderna har utvecklats och blivit mer proaktiva.
- Onboarding, Välkomstcentret minskade kötiderna vid inpassering och bidrog till ett positivt första intryck av OKG.

§ 2

Information från SKB AB

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

Mathias Karlsson informerar om nuläget på SKB. Transporterna med Sigrid går enligt plan. Det är en intensiv period med avfallstransporterna beroende på att SFR inte kommer ha möjlighet att deponera avfall under tiden som anläggningen byggs ut (projekt PSU).

Vid Äspölaboratoriet underjordsverksamhet avslutas nu de sista experimenten. De avslutande arbetena beräknas vara klara under året. Parallellt pågår ett arbete med att planlägga tömning och rivning av underjordsdelen, då planen är att stänga den inom kort. När tunneln har stängts kommer den vattenfyllas eftersom att pumparna kommer att stängas av. Verksamheten ovan jord kommer att kvarstå.

Den 15 maj klubbade riksdagen lagändringen som ger kommunerna utökad möjlighet till finansiering via Kärnavfallsfonden. Beslutet innebär att kommunerna får medel för att granska FUD och följa den stegvisa prövningen enligt KTL. Finansieringen har hittills varit kopplad till miljöprövningen som snart tar slut. Lagändringen träder i kraft 1 juli 2024.

Det har blivit en viss fördröjning i hanteringen av ärenden som SKB har kopplat till miljödomstolen på grund av sjukdom hos nyckelpersoner på domstolen. Troligtvis kommer det hanteras i september/oktober 2024.

Clab har påbörjat de säkerhetshöjande åtgärderna för att kunna utöka kapaciteteten. Allt bränsle är mottaget på Clab för vårsäsongen. Mottagning återupptas under hösten då också gamla tillståndsgränsen på 8000-ton kommer att passeras. Den nya säkerhetsgränsen ligger på 9600 ton med målet att snart nå villkoren för 11000 ton. Till hösten kommer även omorganisation av SKBs driftavdelning att genomföras. Nya transportbehållare kommer också att levereras under året.

§ 3

Information från SSM

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

Anders Verneholt informerar om vad SSM för närvarande övergripande fokuserar på. En viktig del är kompetensförsörjningen vilket SSM i regleringsbrev för 2023 har tilldelats ett uppdrag om stärkt kompetens för strålsäker kärnkraft. SSM ska

- stärka sin kompetens inom strålsäkerhetsområdet för att ha förutsättningar att se över och utveckla regelverken och tillståndsprocesser för befintlig och ny kärnkraft baserad på känd såväl som ny teknik.
- stärka nationell kompetensförsörjning inom strålsäkerhetsområdet som är en förutsättning för befintlig och ny kärnkraft, i denna del ska myndigheten samverka med berörda myndigheter särskilt Statens energimyndighet.
- bygga kompetens kring harmonisering av tillståndsprovningen (reaktorer, system och komponenter).
- delta aktivt i arbetet på europeisk nivå.

För att rusta sin egen verksamhet har SSM drivit rekryteringskampanjer i sociala medier, justerat organisationen, utvecklat kompetensförsörjningsmodellen, utökat sitt samarbete med Energimyndigheten och utökat sina internationella samarbeten. SSM har även utlyst forskningsmedel inom strålsäkerhet för ny kärnkraft.

Det är inte enbart myndigheten och Sverige som står inför en kompetensutmaning. Andra myndigheter, industrin, konsultbolag har också behov av ny/mer kompetens. Det svenska kompetensbehovet inom strålsäkerhet påverkas av fler faktorer än endast förberedelser för ny kärnkraft. Behovet av strålsäkerhetsrelaterad kompetens påverkas även av den troliga förlängda driften av befintliga kärnkraftverk, den pågående avvecklingen av nedlagda kärnkraftverk, etableringen av ett slutförvar men också av totalförsvarets uppbyggnad. SSM har fått 50 mnkr i utökade anslag för att bland annat kunna arbeta med detta.

SSM påverkas på flera plan av regeringens satsning på ny kärnkraft. Regeringens satsning syns bland annat i följande satsningar och förslag.

- Ny kärnkraft i Sverige – ett andra steg. En särskild utredare ser över nuvarande regler för att underlätta för ny kärnkraft. Syftet är att nå regeringens målsättning att Sverige senast år 2040 ska ha 100 procent fossilfri elproduktion. Kärnkraft är en viktig del i att nå det målet. Kraven på strålskydd och kärnsäkerhet, i fortsättningen kallat strålsäkerhet, ska vara oförändrat höga.
- Färdplan ny kärnkraft. En kärnkraftssamordnare har tillsatts. Statens finansiella ansvar tydliggörs genom en riskdelningsmodell. Ny kärnkraft med total effekt motsvarande minst två storskaliga reaktorer senast 2035. Massiv utbyggnad av ny kärnkraft till 2045.
- Klimathandlingsplan, Skr. 2023/24:59, som skriver att "...utbyggd kärnkraft den enskilt viktigaste åtgärden..." samt "Regeringens färdplan för ny kärnkraft är en avgörande pusselbit."

Sammanträdesdatum
2024-05-22

- Energipolitisk inriktningsproposition, Prop. 2023/24:105, som föreslår att till 2035 möjliggöra minst två storskaliga reaktorer samt till 2045 minst tio storskaliga reaktorer.
- Moderniserad kärntekniklag. En utredning är tillsatt med uppdrag att uppdatera eller ersätta kärntekniklagen från 1984. Syftet är att ge den befintliga kärnkraften tydligare förutsättningar och att möjliggöra framtida kärnkraft som tekniskt kan skilja sig från dagens reaktorer. Utredningen ska vara klar till den 30 september 2025.

SSM arbetar för att få aktuell kunskap om ny kärnkraft innan ansökningar inkommer, bland annat avseende reaktortekniker, innovativa funktioner, tillverkningsmetoder och organisationsmodeller. För att få till det har de möten med industrin och reaktorleverantörer, genomför utredningar, aktualiserar regelverk och processer samt har internationella samarbeten och bilateralt utbyte med andra myndigheter.

Anders informerar avslutningsvis om att den internationella konferensen Forum on Stakeholder Confidence (FSC) ska äga rum den 23-24 september 2024 i Solna (SSM) och Östhammar. Föregående workshop hölls 2011 och var strax efter att SKB lämnade in sin ansökan om slutförvarssystem och processen gick in i en ny fas. Fokus då var transparens och öppenhet, finansiering både nationellt och lokalt samt roller och ansvar. Workshopen i september fokuserar på vad nästa steg i implementeringen av slutförvaret, *“stakeholder participation when moving towards construction and operation of deep geological repositories”*.

Vid nästa lokala säkerhetsnämnd den 11 september kommer SSM presentera den samlade strålsäkerhetsvärderingen (SSV) för OKG. I den årliga SSV gör SSM en värdering av strålsäkerheten vid anläggningen och av tillståndshavarens förmåga att upprätthålla och utveckla densamma. Detta görs med utgångspunkt i SSM:s tillsynsunderlag genom att sammanställa i vilken utsträckning kraven på den kärntekniska verksamheten är uppfyllda samt att analysera tillsynsunderlaget för att identifiera trender och mönster avseende brister och styrkor i verksamheten som kan vara svåra att se i enskilda tillsynsaktiviteter. Den samlade strålsäkerhetsvärderingen ska ses som ett komplement till tillsynsinsatserna.

§ 4

Information från Länsstyrelsen i Kalmar län

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

Andreas Hagström informerar om länsstyrelsens pågående övning Fenix, KKÖ 24, som är uppdelad i fem delmoment under 2024. Två delmoment har genomförts och det tredje delmomentet genomförs den 12 juni och kommer fokusera på beslutsfattande skyddsåtgärd utrymning. I höst kommer de två avslutande delmomenten att genomföras.

Länsstyrelsen Kalmar län ansvarar för detaljerad planering vid en kärnteknisk olycka på Oskarshamns kärnkraftverk. För detta har länsstyrelsen ett program för räddningstjänst vid kärnteknisk olycka med tillhörande delplaner som beskriver planering, organisation och skyddsåtgärder. För närvarande arbetas det med delplaner för Clab och kommunikation. Vidare arbetas det med en saneringsplan.

MSB har fått ett regeringsuppdrag att ta fram en nationell strategi för sanering efter en kärnteknisk olycka. Den ska beskriva nationell målsättning för saneringsförmåga, vara ett verktyg för berörda aktörer samt stärka samordning och samverkan mellan aktörer. Strategin ska vara klar den 31 januari 2025. Länsstyrelsen i Kalmar län deltar i referensgruppen vilket även SSM gör.

Länsstyrelsen har från MSB tagit över hanteringen av inomhusvarningsmottagare som varje boende, verksamheter och företag som finns i de inre och yttre beredskapszonerna ska ha. Efter att MSB hade avslutat sitt projekt med distribuerade varningsmottagare var det 18 % som ej hade hämtats ut utan istället returnerats. Efter att efterbeställningar har genomförts så är det för närvarande nere på 9 % av de berörda som än så länge inte har någon varningsmottagare. Länsstyrelsen hanterar efterbeställningar genom ett formulär på sin webbplats.

Avslutningsvis informerar Andreas om fyra områden som länsstyrelsen arbetar med för närvarande.

- En projektanalys gällande höjd beredskap/kärnenergiberedskap som ska vara färdig innan sommaren.
- Förberedelse av beredskap inför O-Ringen som under sommaren genomförs i Oskarshamn med omnejd. Länsstyrelsen har deltagit i planeringsmöte med organisationen och bland annat är en identifierad åtgärd att förstärka med antalet jodtabletter till området som berörs.
- Länsstyrelsen har startat ett projekt gällande strålskydd för arbetstagare som behöver arbeta även om det sker ett radioaktivt utsläpp. Det kan till exempel vara hemtjänstpersonal.
- Utökning av antalet presumtiva räddningsledare. Planen är att gå från tre till fem räddningsledare.

§ 5

Föregående protokoll

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Protokollet från sammanträdet 2024-02-28 läggs till handlingarna.

Dagens sammanträde

Protokollet har varit utsänt och då det inte finns några kommentarer till det läggs protokollet från sammanträdet 2024-02-28 till handlingarna.

§ 6

Expertgrupp ny kärnkraft

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

Andreas Erlandsson informerar om Kärnkraftsprövningsutredningen (KN 2023:04) i vilken Andreas som representant för KSO deltar i expertgruppen. Pernilla Sandgren, särskild utredare, är sammanhållande för expertgruppen. Förutom Andreas deltar bland annat den nationella kärnkraftssamordnaren, representanter från kärnkraftsindustrin, myndigheter och jurister med expertkompetens.

Utredningsuppdraget har sin grund i tilläggsöverenskommelsen till Tidöavtalet – en färdplan för ny kärnkraft i Sverige (punkt 4). I överenskommelsen står det att nya tillståndprocesser kopplade till kärnkraft ska utformas så att kärnkraft med total effekt om minst 2500 MW ska finnas på plats senast år 2035. En snabbare prövning tillåts inte kompromissa med säkerheten. De politiska målen för 2045 är netto noll utsläpp av växthusgaser, fördubblad elproduktion (minst 300 TWh), utbyggnad motsvarande minst tio nya storskaliga reaktorer. Utbyggnaden ska ske i takt med elsystemet, ta hänsyn till var ny konsumtion och produktion förläggs, teknikutveckling av ny kärnkraft, möjlighet till förlängd drift av befintlig kärnkraft samt att utveckling av flera tekniker ska främjas.

Utredningen är uppdelad i fyra delar där del 1 och 2 ska redovisas senast den 30 december 2024. Del 1 fokuserar på uppdraget att effektivisera tillståndsprövningen av kärnteknisk verksamhet medan del 2 ser över att skapa rättvisa och ändamålsenliga avgifter för prövning av nya reaktorer.

I del 1 och 2 tas 12 definierade sakfrågor upp - Dubbel prövning, Instansordning och överprövning, Förtursregel i miljöbalken, Samordnad prövning, Harmoniserade godkännanden och annan förprövning, Andra åtgärder för effektiv prövning, Trösklar vid tillståndsprövning, Diversifierat avgiftsuttag, Ikraftträdande av nya avgifter, Stegvis inbetalning av ansökningsavgift, Finansieringsform för förprövning samt Andra avgifter vid tillståndsprövning.

Under 2025 kommer det att arbetas med del 3 och 4 i utredningen. Expertgruppen som arbetar med del 1 och 2 kan eventuellt bytas ut till de två sista delarna.

§ 7

Statskontorets översyn av nämndsmyndigheter

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

De lokala säkerhetsnämnderna har skickat in sina svar gällande frågorna som Statskontoret ställde gällande översynen av nämndsmyndigheterna. Kärnkraftkommunernas Samarbetsorgan (KSO) har också lämnat in synpunkter med avseende av översynen. Ledamöterna fick inför dagens sammanträde ta del av säkerhetsnämndernas och KSOs svar.

Statskontoret ska senast den 13 juni 2024 redovisa uppdraget till Finansdepartementet.

§ 8

Information om kommande möten och konferenser

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

Andreas Erlandsson informerar om följande kommande konferenser och möten som berör Lokala säkerhetsnämnden.

- CET2024 som arrangeras av Centrum för ny energiteknik (CNETO) genomförs den 18-20 september i Oskarshamn. Program och annan information finns på www.cet2024.org.
- KSOs möte där de lokala säkerhetsnämnderna bjuds in möts i Östhammar den 14-15 november (lunch till lunch).

§ 9

Övriga frågor

Lokala säkerhetsnämndens beslut

Informationen noteras som mottagen.

Dagens sammanträde

Lars Blomberg avgår som sekreterare i Lokala säkerhetsnämnden och ersätts av Niclas Lundström.
Andreas Erlandsson tackar Lars för sin insats som nämndens sekreterare.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Carl Niclas Bertil Lundström	
TID:	2024-06-10 08:23:08 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_09f010f7da865a07d7fc3c961ffdb9cb2e	

NAMN:	ANDREAS ERLANDSSON	
TID:	2024-06-10 11:52:47 +02:00	
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation	
IDENTIFIKATIONS-ID:	_07efbcf82ed4fb1f55756de5207c52daed	

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2024-06-10 11:52:52 +02:00
Ref: 137585SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)